

**105§ Elinvoimainen kunta- ja palvelurakenne-selvitys/ kuntarakennelaki voimaan
1.7.2013**

Kaupunginhallitus 23.9.2013 § 396

Valmistelija: hallintojohtaja Esa Laukkanen

Valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osasto on lähettänyt kunnan- ja kaupunginhallituksille muistutuskirjeen siitä, että kuntarakennelaki on tullut voimaan 1.7.2013 ja samalla kuntien selvitysvelvollisuus on alkanut. Kuntajakolain nimi on muutettu kuntarakennelaksi ja lakiin on lisätty kuntarakennemuutoksen toteuttamiseksi säännökset kuntien selvittämismuutoksen selvityspäätteistä, selvitysalueen määrittämisestä ja niistä poikkeamisesta sekä kuntien yhdistymisen taloudellisesta tuesta.

Kirjeessä muistutetaan, että kuntarakennelain mukainen kuntien selvitysvelvollisuus on alkanut heti lain voimaan tultua. Selvitysten ja yhdistymisesitysten määräaika päättyy kuusi kuukautta sen jälkeen, kun määräaika säännöstä koskeva voimaantulolaki on tullut voimaan. Eduskuntakäsittelyssä selvitystä koskeva määräaikaissäännös sidottiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskeva lain (Sote - järjestämislaki) hyväksymiseen eduskunnassa. Sote-järjestämislakia koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle keväällä 2014.

Kunnan tulee selvittää yhdessä muiden kuntien kanssa kuntajaon muuttamisen edellytykset täyttävän uuden kunnan muodostamisesta, jos yksikin laissa säädetyistä selvityspäätteistä osoittaa selvityksen tarvetta. Pohjois-Savossa tämä selvitysvelvollisuus koskee kaikki kuntia paitsi Iisalmea, Kuopiota ja Varkautta. Vaikka kunta ei täyttäisi mitään selvityspäätteistä, sen tulee osallistua yhdistymiselvitykseen, jollei muuten ole saavutettavissa selvityspäätteet täyttävää toiminnallista kokonaisuutta. Käytännössä tämä säännös tarkoittaa kun ottaa huomioon Ylä-Savon muiden kuntien tilanteen, että Iisalmen kaupunki on osallistuttava yhdistymiselvityksiin. Kunnat voivat toteuttaa kuntarakennelainsäädännön edellytetyn yhdistymiselvityksen itsenäisesti tai esimerkiksi konsultin avustamana. Selvitysvelvollisuuden voi täyttää myös osallistumalla valtionvarainministeriön asettamaan erityisen kuntajakoselvitykseen.

Selvitysvelvollisuuden lähtökohtana on, että selvitysalue täyttää kuntarakennelain 4 §:ssä tarkoitettujen kuntajaon muuttamisen edellytykset. Kuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos edistää lain 2 §:ssä tarkoitettuja kuntajaon kehittämisen tavoitteita sekä parantaa kunnan toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä vastata palvelujen järjestä-

misestä ja tuottamisesta tai muuten edistää kunnan toimintakykyä, parantaa alueen asukkaiden palveluja ja elinolosuhteita, parantaa alueen elinkeinojen toimintamahdollisuuksia tai parantaa alueen yhdyskuntarakenteen toimivuutta. Selvitysvelvollisuudesta voidaan poiketa erityisperustein, joita ovat mm. vaihtoehtoinen toiminnallinen kokonaisuus, harva asutus ja kielellisten oikeuksien turvaaminen.

Yhdistymisselvityksen tulee pohjautua riittävän laajaan valmisteluun ja tuoda esille kuntien päätöksenteon pohjaksi erityisesti yhdistymisellä saavutettavat edut ja haitat. Yhdistymisselvitys kuuluu kunnassa valtuustotasolla päätettäviin asioihin. Selvityksen tulee olla riittävän laaja, jotta se riittää kunnan valtuustolle yhdistymistä koskevan päätöksenteon pohjaksi.

Uuden kuntarakennelain mukaan ministeriö voi määrätä toimitettavaksi erityisen kuntajakoselvityksen, jota varten ministeriö asettaa kyseessä olevia kuntia kuultuaan yhden tai useamman kuntajakoselvittäjän. Esityksen voi tehdä myös kunta tai vähintään 20 prosenttia kunnan äänioikeutetuista asukkaista. Kuntarakennelain mukaan kuntien tulee ilmoittaa ministeriölle 30.11.2013 mennessä, minkä kunnan tai kuntien kanssa se selvittää kuntien yhdistymistä. Kunnan vastauksen tulee perustua kunnanvaltuuston päätökseen. Vastauksen yhteydessä kunnat voivat ilmoittaa, jos ne aikovat hakea poikkeusta lain määrittelemästä selvitysalueesta laissa määritellyillä perusteilla. Ministeriö voi myös tarvittaessa määrätä toimittavaksi erityisen kuntajakoselvityksen, jos kunta hakee poikkeusta työssäkäyntiperusteen tai yhdyskuntaperusteen muodostavasta selvitysalueesta. Valtionvarainministeriö myöntää hakemuksesta avustusta kuntien yhdistymisselvityksistä aiheutuviin kustannuksiin enintään 70 prosenttia. Selvitysavustuksen lisäksi kunnat voivat hakea avustusta uuden kunnan talouden tervehdyttämiskeinojen selvittämiseen. Kuntaudistuksen muutostukihankkeissa valmistellaan kunnille toimintamalleja, ohjeita ja hyviä käytäntöjä rakennemuutosten selvittämiseen ja toteuttamiseen.

Lisätietona jaetaan:

- Valtionvarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osaston kirje kokonaisuudessaan 2.9.2013 saapunut kirje

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus toteaa, että Iisalmen kaupunki täyttää kuntarakennelaissa asetetut itsenäisen kunnan kriteerit. Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että Iisalmen kaupunki ilmoittaa Valtionvarainministeriölle ja selvitysalueen kunnille, että kaupunki osallistuu kuntarakennelain mukaiseen selvitykseen tai vaihtoehtoisesti muun

yhteistyön tiivistämiseen, mikäli ko. lain määräämällä selvitysalueen kunnilla on halukkuutta yhdistymisselvityksen tekemiseen.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Toimenpiteet:

Kaupunginvaltuustolle

Kaupunginvaltuusto 30.9.2013 § 105

Lisätietona jaetaan:

- Valtionvarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osaston kirje kokonaisuudessaan 2.9.2013 saapunut kirje

Kaupunginhallitus totesi, että Iisalmen kaupunki täyttää kuntarakennelaisissa asetetut itsenäisen kunnan kriteerit.

Kaupunginhallituksen esitys:

Kaupunginvaltuusto päättää, että Iisalmen kaupunki ilmoittaa Valtiovarainministeriölle ja selvitysalueen kunnille, että kaupunki osallistuu kuntarakennelain mukaiseen selvitykseen tai vaihtoehtoisesti muun yhteistyön tiivistämiseen, mikäli ko. lain määräämällä selvitysalueen kunnilla on halukkuutta yhdistymisselvityksen tekemiseen.

Päätös:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Toimenpiteet:

Ote Valtiovarainministeriölle

Ote Kiuruveden kaupungille sekä Keiteleeseen, Lapinlahden, Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän kunnille

Otteen oikeaksi todistaa:

Iisalmessa 9.10.2013

Sanna Rönkkö
hallintosihteeri

